

Statlig eierskap og samfunnsansvar

-Eierstyring fra et statlig perspektiv

Statssekretær Oluf Ulseth (H)

Oslo, 7. oktober 2003

Et omfattende statlig eierskap...

Klare og adskilte roller er viktig

Sektorpolitisk
myndighet

Statens fremtidige eierskap må begrenses til selskaper av forvaltningsmessig karakter, og selskaper der eierskapet har en klar politisk begrunnelse

Eier

Klargjøring av statens ulike roller og mulige rollekonflikter

Tilsynsmyndighet

Viktig å holde eierrollen adskilt fra statens øvrige roller

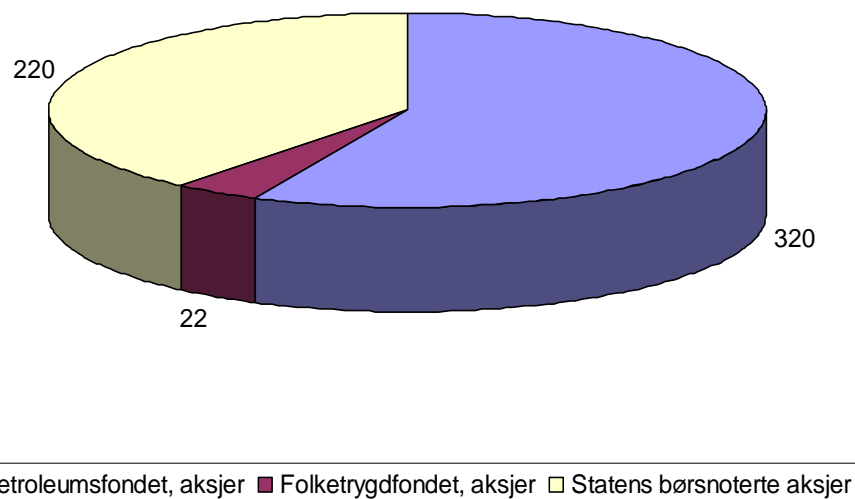
Målet er minst mulig rollekonflikter

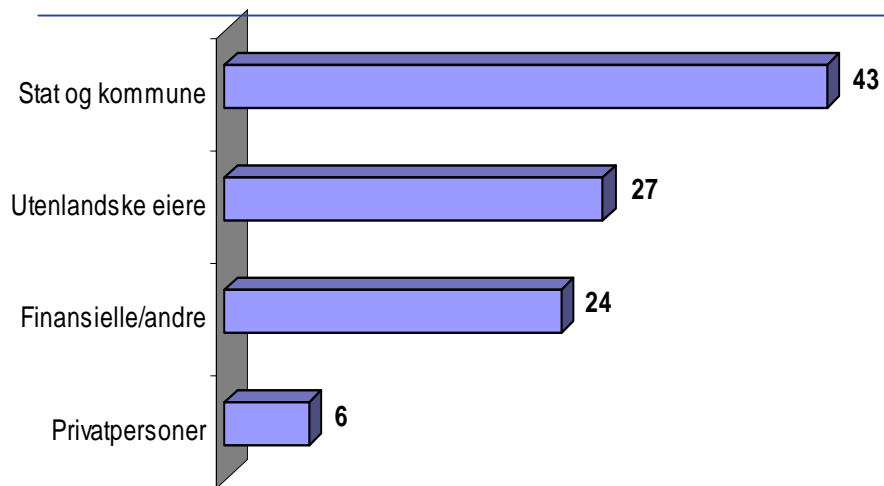
Et dominerende statlig eierskap

- FNH anslår det offentlige eierskapet i norsk næringsliv til over 40%
- Det offentlige eier over 40% av aksjeverdiene på Oslo Børs
- Staten eier langt mer næringsliv i Norge enn i utlandet

Børsnoterte aksjer i statlig eie
(mrd kr)

Eierskap på Oslo Børs

Statlig eierskap på Oslo Børs (NOK mrd)

Statoil	118
Norsk Hydro	45
Telenor	47
Den norske Bank	13
Kongsberg Gruppen	1,4
Raufoss	0,02
SAS	0,1
Folketrygdfondet	20
Sum	245

**Staten har ca 245 mrd kr
på Oslo Børs**

Selskaper forvaltet av NHD

Selskap	Eierandel
<u>Statsaksjeselskaper</u>	
Entra Eiendom AS	100 pst.
ECC AS	100 pst.
Kings Bay AS	100 pst.
Bjørnøen A/S	100 pst.
SND Invest AS	100 pst.
BaneTele AS	100 pst.
<u>Majoritetsinteresser</u>	
Argentum	50 pst.
Grødegaard AS	52 pst.
Store Norske	
Spitsbergen Kulkompani A/S	99,94 pst.
Cermaq ASA	79,38 pst.
NOAH Holding AS	70,89 pst.
Telenor ASA	62,60 pst.
Raufoss ASA	50,27 pst.
Kongsberg Gruppen ASA	50,001 pst.

Selskap	Eierandel
<u>Minoritetsinteresser:</u>	
Den norske Bank ASA v/ StatensBankinvesteringsfond	47,28 pst.
Nammo AS	45 pst.
Norsk Hydro ASA	43,82 pst.
Eksportfinans ASA	15 pst.
SAS AB	14,28 pst.
<u>Statsforetak</u>	
Statkraft SF	100 pst.
SIVA SF	100 pst.

Et mindre og bedre statlig eierskap

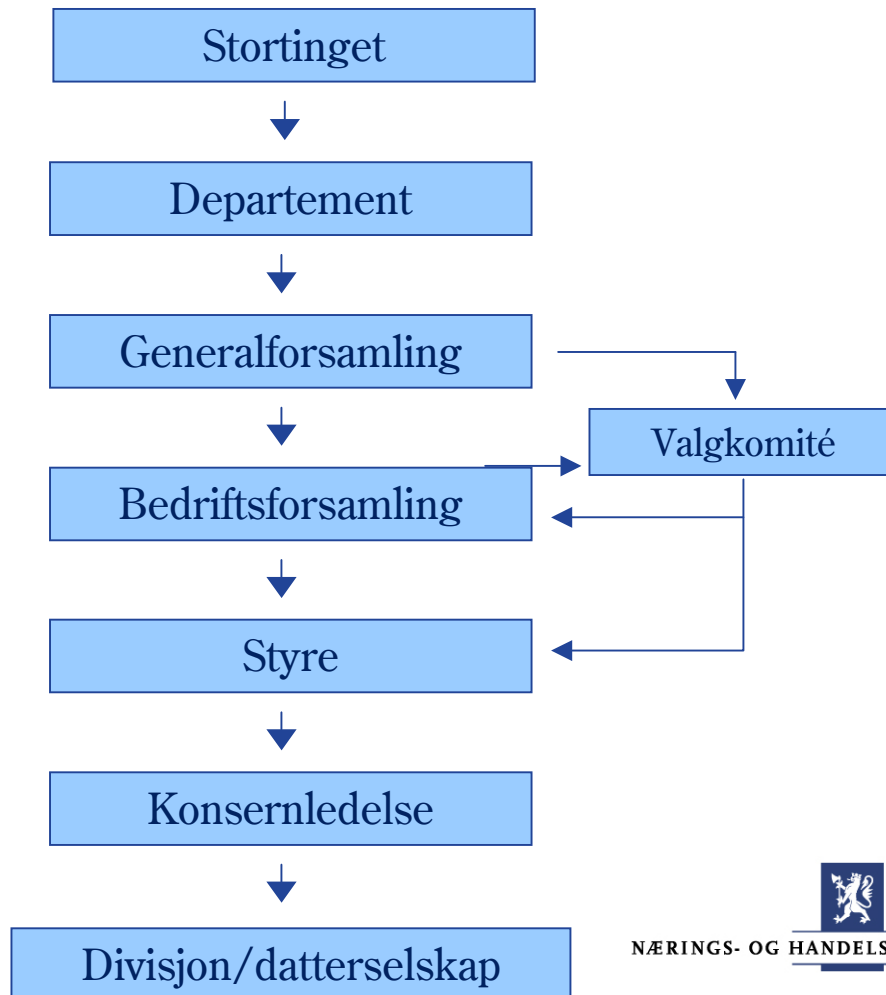

Fokusområder:

- Redusere omfanget av det statlige eierskapet
- Profesjonalisering av eierskapsutøvelsen
Åpenhet,
transparens og
målbarhet
knyttet til utøvelsen av det statlige eierskapet

Eierstyring fra staten

Eierstyring er tiltak eller mekanismer som eierne av selskaper kan gjøre bruk av for å ivareta sine mål med eierskapet.

10 prinsipper for god eierstyring i staten

Forvaltning av statens eierskap i tråd med prinsippene bidrar til:

- Profesjonalisering
- Åpenhet og forutsigbarhet
- Økt tillit til staten som eier
- Ivaretar statens verdier på en best mulig måte

- 1) Aksjonærer skal likebehandles.
- 2) Det skal være åpenhet knyttet til statens eierskap i selskapene.
- 3) Eierbeslutninger og vedtak skal foregå på generalforsamlingen.
- 4) Staten vil, eventuelt sammen med andre eiere, sette resultatmål for selskapene, styret er ansvarlig for realiseringen av målene.
- 5) Kapitalstrukturen i selskapet skal være tilpasset formålet med eierskapet og selskapets situasjon.
- 6) Styresammensetningen skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra det enkelte selskapets egenart.
- 7) Lønns- og insentivordninger bør utformes slik at de fremmer verdiskapningen i selskapene og fremstår som rimelige.
- 8) Styret skal ivareta en uavhengig kontrollfunksjon overfor selskapets ledelse på vegne av eierne.
- 9) Styret bør ha en plan for eget arbeid og arbeide aktivt med egen kompetanseutvikling. Styrets virksomhet skal evalueres.
- 10) Selskapet skal være bevisst sitt samfunnsansvar.

2. Det skal være åpenhet knyttet til statens eierskap i selskapene

---

- Åpenhet om statens målsettinger med eierskapet er positivt for selskapenes utvikling og statens omdømme som eier
- Åpenhet har også en demokratisk dimensjon
- Informasjon om eierskapsforvaltningen gjennom ekstern rapportering (stortingsmeldinger, internettsider, m.v.)

4. Staten setter mål for selskapene, styret er ansvarlig for realiseringen av målene

---

- Eierne bør arbeide for å gi selskapet et klart og mest mulig entydig formål. Kjernevirksomheten bør avgrenses og klargjøres.
- Eierne skal stille krav til styret om effektiv målrealisering
- Staten skal stille klare avkastningskrav til selskaper med statlig eierandel og forretningsmessig målsetting. Økt avkastningskrav ved økt risiko
- Eventuelle sektorpolitiske mål skal ikke kompenseres for med lavere avkastningskrav.

6. Styresammensetningen skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold

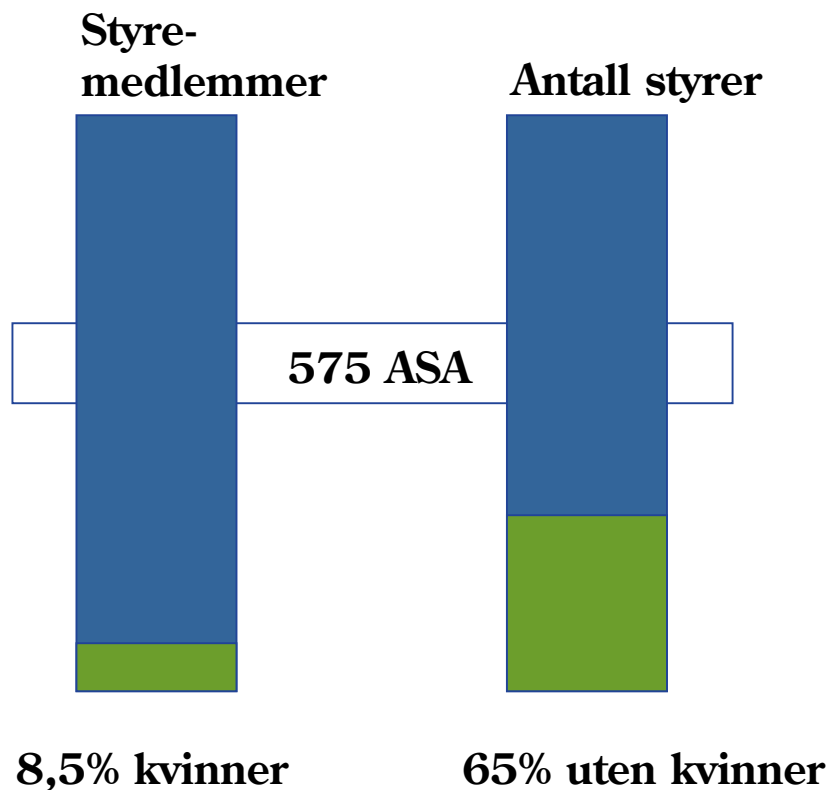

- Kompetanse: bransjekunnskap og erfaring fra næringsliv, eksportvirksomhet, forretningsjuss, finansiering
- Kapasitet: Styreverv krever betydelig innsats, særlig i perioder. Omfanget av øvrige stillinger og verv bør være forenlig med den tidsbruken styrevervet krever.
- Mangfold vil kunne bidra til et bredere beslutningsgrunnlag i styrearbeidet. Kriterier: kjønn, alder, samt geografisk, kulturelt og sosialt mangfold.

.. og på noen områder er det langt igjen til målet

Status per august 2003

10. Selskapet skal være bevisst sitt samfunnsansvar

- Ett av prinsippene er at selskapet skal være bevisst sitt samfunnsansvar.
- Det stilles økte forventninger tilbedriftenes samfunnsansvar i sin forretningsvirksomhet.
- Hensyn til lokalsamfunn, ansatte, miljø og menneskerettigheter settes i økende grad på dagsorden. Tiltak på disse områdene har en betydelig egenverdi, også i forhold til egne ansatte, kunder, leverandører og i økende grad kapitalmarkedet.

